

SAOPŠTENJE 166/2022

Datum objave:
29.11.2022.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar - Oktobar 2022. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar - oktobar 2022. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 3 521,3 miliona eura, što ukazuje na rast od 47,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 576,6 miliona eura, a **uvoz** 2 944,7 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 69,9%, a uvoz veći za 44,2%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 19,6% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 16,6%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 174,1 miliona eura (koje čine: Električna energija – 140,2 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 577,3 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 180,6 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji – 115,5 mil.eura i ostalo).

Najveći spoljnotgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (115,3 mil. eura), Švajcarska (105,3 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (74,7 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (506,9 mil. eura), Kina (270,1 mil. eura) i Grčka (247,4 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

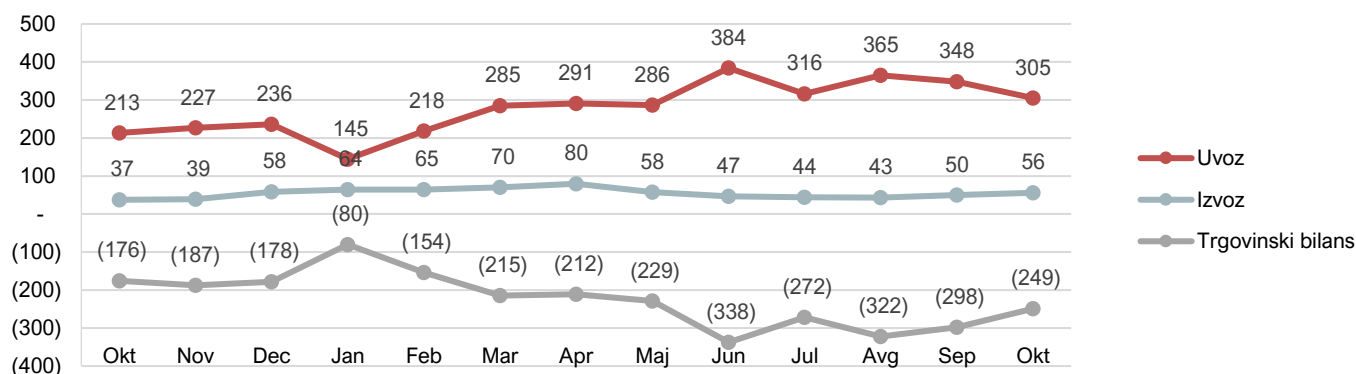

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2021				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 897	41 380	242 277	-159 516
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925
2022				
Januar	145 183	64 343	209 526	-80 840
Februar	218 780	64 548	283 328	-154 232
Mart	284 855	70 138	354 993	-214 718
April	291 146	79 595	370 741	-211 550
Maj	286 388	57 558	343 946	-228 830
Jun	384 298	46 527	430 825	-337 771
Jul	316 467	44 293	360 760	-272 174
Avgust	364 564	43 163	407 727	-321 401
Septembar	347 754	50 105	397 859	-297 650
Oktober	305 243	56 375	361 618	-248 868

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Okt 2021		Jan - Okt 2022		Jan - Okt 2021		Jan - Okt 2022		Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 042 214	100,0	2 944 677	100,0	339 436	100,0	576 645	-1 702 777	-2 368 033
Evropa	82,5	1 684 870	80,6	2 374 515	94,3	319 931	92,2	531 722	-1 364 939	-1 842 793
EU-27	45,6	930 261	43,9	1 293 115	33,6	113 933	29,1	167 949	-816 329	-1 125 166
CEFTA ²	28,7	586 059	26,1	769 340	44,2	149 997	39,8	229 659	-436 062	-539 681
Afrika	0,4	8 108	0,4	12 569	1,4	4 788	0,5	2 820	-3 320	-9 748
Azija	14,5	295 610	14,5	426 660	3,1	10 627	6,4	36 941	-284 983	-389 719
Amerika	2,6	52 749	4,4	129 710	1,2	3 975	0,9	4 978	-48 774	-124 732
Okeanija	0,0	876	0,0	1 223	0,0	116	0,0	183	-760	-1 041
SAD	1,2	24 224	0,9	26 668	0,7	2 317	0,5	3 106	-21 907	-23 562
Kina	9,8	200 238	9,2	270 126	0,8	2 817	2,1	12 235	-197 421	-257 891
Rusija	0,4	8 252	0,3	7 725	0,7	2 222	0,1	372	-6 030	-7 353
Švajcarska	1,9	38 976	4,1	120 189	8,6	29 078	18,3	105 338	-9 898	-14 851
Japan	0,7	13 371	0,8	24 480	0,0	129	0,0	252	-13 243	-24 228
Turska	4,4	90 570	4,9	145 612	4,8	16 409	2,0	11 653	-74 160	-133 959
Brazil	0,5	9 778	0,7	19 606	0,0	14	0,0	16	-9 764	-19 590
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	18 617	0,7	20 456	0,3	1 128	0,6	3 355	-17 489	-17 101

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan – Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022
SVIJET	2 042 214	2 944 677	339 436	576 645	-1 702 777	-2 368 033
EU-27	930 261	1 293 115	113 933	167 949	-816 329	-1 125 166
Austrija	27 008	29 244	1 966	2 321	-25 043	-26 923
Belgija	16 525	18 122	399	579	-16 126	-17 543
Bugarska	11 601	17 952	700	986	-10 901	-16 966
Češka	24 570	30 613	9 386	14 185	-15 184	-16 428
Danska	9 101	24 830	696	6 172	-8 405	-18 658
Estonija	359	1 201	285	358	-73	-842
Finska	2 695	3 634	2	11	-2 693	-3 623
Francuska	39 565	58 046	1 978	2 795	-37 587	-55 251
Grčka	118 033	247 448	8 581	1 215	-109 453	-246 233
Holandija	39 690	44 792	1 257	1 280	-38 433	-43 512
Irska	22 040	5 976	9	4	-22 031	-5 972
Italija	127 478	165 192	22 290	19 927	-105 188	-145 265
Kipar	158	1 605	331	40	174	-1 565
Letonija	743	1 717	5	0	-738	-1 717
Litvanija	909	795	1	4	-908	-791
Luksemburg	449	949	2 101	30 115	1 652	29 166
Mađarska	19 965	25 942	6 393	6 101	-13 572	-19 842
Malta	14	128	633	591	618	463
Njemačka	188 080	214 140	16 661	17 381	-171 418	-196 759
Poljska	35 431	48 973	12 471	13 816	-22 959	-35 157
Portugalija	3 261	4 865	8	7	-3 253	-4 858
Hrvatska	113 626	176 752	3 072	6 145	-110 554	-170 607
Rumunija	23 610	29 449	512	325	-23 098	-29 123
Slovačka	6 563	8 324	892	52	-5 672	-8 272
Slovenija	39 914	60 616	18 504	38 834	-21 409	-21 782
Španija	45 016	48 907	2 869	3 244	-42 147	-45 663
Švedska	13 859	22 901	1 931	1 460	-11 928	-21 441
CEFTA	586 059	769 340	149 997	229 659	-436 062	-539 681
Albanija	34 552	58 815	15 337	16 378	-19 214	-42 437
Bosna i Hercegovina	104 718	150 637	25 787	74 726	-78 931	-75 912
Moldavija	238	409	0	0	-238	-409
Sjeverna Makedonija	25 831	30 488	3 493	5 110	-22 338	-25 378
Srbija	413 345	506 924	86 931	115 327	-326 414	-391 596
Kosovo	7 374	22 066	18 448	18 117	11 074	-3 949
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	525 893	882 223	75 506	179 037	-450 387	-703 186

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁴

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 042 214	2 944 677	144,2	339 436	576 645	169,9
0 Hrana i žive životinje	391 619	518 938	132,5	26 415	33 289	126,0
00 Žive životinje	25 062	33 409	133,3	60	191	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	79 688	110 208	138,3	13 507	20 072	148,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	47 380	63 639	134,3	142	238	167,5
03 Ribe i prerađevine od ribe	16 078	22 604	140,6	117	2	2,1
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	57 952	79 657	137,5	661	676	102,4
05 Povrće i voće	60 343	74 852	124,0	8 403	8 527	101,5
06 Šećer proizvodi od šećera i med	9 620	13 103	136,2	64	303	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	30 143	38 740	128,5	2 523	2 075	82,3
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	21 993	27 728	126,1	743	807	108,7
09 Razni proizvodi za ishranu	43 359	54 998	126,8	196	397	202,2
1 Piće i duvan	75 599	101 276	134,0	16 517	10 924	66,1
11 Pića	59 390	76 949	129,6	9 957	10 755	108,0
12 Duvan i proizvodi od duvana	16 209	24 327	150,1	6 560	169	2,6
2 Sirove materije sem goriva	41 578	22 169	53,3	78 552	75 176	95,7
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 811	1 745	96,4
22 Uljano sjeme i plodovi	1 905	1 691	88,8	24	6	25,6
23 Sirovi kaučuk	152	253	166,6	3	4	135,2
24 Pluta i drvo	3 857	4 480	116,2	27 551	33 940	123,2
25 Celuloza i otpaci od hartije	29	14	48,4	1 051	1 406	133,8
26 Tekstilana vlakna i otpaci	431	794	184,4	229	26	11,5
27 Sirova đubriva i minerali	4 962	3 393	68,4	1 695	1 998	117,9
28 Mineralne rude i otpaci metala	21 519	2 436	11,3	45 140	35 640	79,0
29 Životinjske i biljne sirove materije	8 723	9 109	104,4	1 050	411	39,2
3 Mineralna goriva i maziva	228 495	538 732	235,8	67 209	174 152	259,1
32 Kameni ugalj koks i briketi	4 928	735	14,9	4 759	9 371	196,9
33 Nafta i naftni derivati	156 630	330 430	211,0	8 803	24 590	279,4
34 Gas prirodni i industrijski	8 902	13 762	154,6	1	0	0,0
35 Električna energija	58 035	193 804	300 ¹	53 647	140 190	261,3
4 Životinjska i biljna ulja i masti	14 748	25 158	170,6	695	1 207	173,6
41 Životinjska ulja i masti	475	810	170,6	429	675	157,2
42 Čvrste biljne masti i ulja	14 206	24 291	171,0	154	276	179,3
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	67	57	85,3	112	257	228,5
5 Hemijski proizvodi	267 931	285 665	106,6	25 861	32 097	124,1
51 Organski hemijski proizvodi	3 010	2 475	82,2	46	150	300 ¹
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 583	3 344	93,3	1 473	622	42,2
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	24 548	27 941	113,8	62	112	179,1
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	124 282	125 954	101,3	19 656	26 786	136,3
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	44 718	54 981	123,0	1 827	1 425	78,0
56 Đubriva (osim sirovih)	2 507	4 029	160,7	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	5 375	5 426	101,0	272	334	123,1
58 Plastične mase u ostalim oblicima	27 032	33 603	124,3	935	754	80,7
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	32 877	27 913	84,9	1 590	1 914	120,3

⁴ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	331 422	516 686	155,9	71 779	173 179	241,3
61 Koža proizvodi od kože i krzna	288	257	89,4	86	110	128,2
62 Proizvodi od kaučuka	17 296	23 650	136,7	68	189	277,4
63 Proizvodi od plute i drveta	22 579	30 194	133,7	1 918	3 839	200,1
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	30 325	42 897	141,5	769	1 222	159,0
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	19 131	21 657	113,2	404	1 435	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	76 277	104 196	136,6	3 298	3 038	92,1
67 Gvožđe i čelik	63 246	68 811	108,8	6 205	6 060	97,7
68 Obojeni metali	20 601	122 828	300 ¹	54 879	150 498	274,2
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	81 679	102 196	125,1	4 151	6 787	163,5
7 Mašine i transportni uređaji	419 279	577 301	137,7	36 927	54 930	148,8
71 Pogonske mašine i uređaji	7 773	8 990	115,7	386	658	170,3
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	38 509	49 794	129,3	10 549	12 229	115,9
73 Mašine za obradu metala	2 998	3 485	116,3	316	241	76,4
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	70 140	86 593	123,5	9 279	15 079	162,5
75 Kancelarijske mašine i za AOP	20 622	29 527	143,2	357	636	178,1
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	49 331	75 560	153,2	3 330	3 563	107,0
77 Električne mašine aparati i uređaji	87 494	115 472	132,0	4 673	4 062	86,9
78 Drumaska vozila	119 827	180 617	150,7	6 500	11 319	174,1
79 Ostala transportna sredstva i opreme	22 586	27 262	120,7	1 538	7 144	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	271 460	358 708	132,1	15 481	21 691	140,1
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	13 873	19 467	140,3	234	249	106,5
82 Namještaj i djelovi	43 744	68 121	155,7	1 535	1 990	129,6
83 Predmeti za putovanja	6 651	9 110	137,0	491	470	95,8
84 Odjeća	67 265	87 221	129,7	1 874	2 679	142,9
85 Obuća	28 223	34 187	121,1	498	621	124,7
87 Naučni i kontrolni instrumenti	18 285	22 848	125,0	1 702	3 141	184,6
88 Fotoaparati časovnici	10 021	12 939	129,1	200	281	140,5
89 Razni gotovi proizvodi	83 398	104 815	125,7	8 946	12 259	137,0
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	82	44	53,4	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021	Jan - Okt 2021	Jan - Okt 2022	Jan-Okt 2022 Jan-Okt 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 042 214	2 944 677	144,2	339 436	576 645	169,9
I Žive životinje i životinjski proizvodi	139 734	194 329	139,1	10 034	17 205	171,5
II Povrće	87 932	113 759	129,4	9 696	8 936	92,2
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	16 594	27 857	167,9	268	545	203,5
IV Pripremljena hrana pića duvan	248 577	320 971	129,1	24 702	19 151	77,5
V Mineralni proizvodi	258 119	573 821	222,3	87 925	197 346	224,4
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	257 979	250 925	97,3	24 681	31 062	125,9
VII Plastika guma i proizvodi od gume	83 000	101 734	122,6	3 140	4 746	151,2
VIII Sirove kože koža i krzno	7 742	10 612	137,1	2 441	2 776	113,7
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	26 638	34 915	131,1	29 471	37 779	128,2
X Materijali i proizvodi papirne industrije	32 342	46 138	142,7	4 319	6 127	141,9
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	82 057	104 061	126,8	2 425	3 627	149,6
XII Obuća kape i modni dodaci	30 552	38 220	125,1	536	692	129,1
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	53 657	75 118	140,0	3 310	3 130	94,6
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	2 823	8 715	300 ¹	194	233	120,0
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	168 209	295 388	175,6	91 290	177 718	194,7
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	274 209	363 769	132,7	28 809	35 802	124,3
XVII Vozila i prateća transportna oprema	144 881	214 583	148,1	8 297	19 407	233,9
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	33 208	41 663	125,5	2 197	3 662	166,7
XIX Oružje i municija	9 268	6 684	72,1	2 721	3 285	120,7
XX Razni proizvodi	84 527	121 135	143,3	2 969	3 136	105,7
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	166	280	169,0	11	279	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)